

ผลการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

นับตั้งแต่มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๐ มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันมาก ทั้งจากข้าราชการชั้นจัตวา ซึ่งเป็นกลุ่มข้าราชการที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้มากกว่าข้าราชการชั้นอื่น ข้าราชการชั้นจัตวาเห็นว่า การปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้ดีกว่าการปรับปรุงเสียเลย แต่การปรับปรุงครั้งนี้ยังไม่เหมาะสมกับภาวะความเป็นอยู่ของข้าราชการ เพราะอัตราเงินเดือนขั้นต่ำ ๕๕๐ บาทนั้น ทำเกินไปกว่าที่จะดำรงชีวิตได้ตามปกติ ส่วนข้าราชการตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่พอใจในการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้ เพราะอัตราเงินเดือนที่ปรับปรุงนี้ช้อยชั้นมากเกินไป และอัตราเงินเดือนแต่ละขั้นน้อยเกินไป จนไม่เป็นแรงจูงใจ (incentive) และไม่ใช่วางวัล (reward) ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ข้าราชการแต่ละชั้นยังไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปรับปรุงอัตราเงินเดือนขั้นตน

เหตุผลที่กล่าวอ้างในการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการครั้งนี้ คือ อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนซึ่งประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่เหมาะสม โดยไม่อธิบายว่า ไม่เหมาะสมอย่างไร แต่ก็เป็นที่เข้าใจว่าไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพซึ่งสูงขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนครั้งสุดท้าย แต่การปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้ยังคงไม่พอกับค่าครองชีพ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการมากกว่า และ

^{๒๐} ข้าราชการชั้นประทวน, "รำพัน", วารสารข้าราชการ (พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสาร การพิมพ์, ๒๕๑๓), หน้า ๔๓ - ๔๖.

^{๒๑} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๐, ราชกิจจานุเบกษา, ฉบับพิเศษ ตอนที่ ๘๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๐

รัฐบาลไม่มีเงินงบประมาณที่จะปรับปรุงอัตราเงินเดือนมากกว่านี้ได้ เพราะรัฐบาลจำเป็นจะต้องใช้เงินในการพัฒนาประเทศด้านอื่นอีก นอกจากนี้การปรับปรุงอัตราเงินเดือนยังมีผลผูกพันไปถึงเงินบำเหน็จบำนาญอีกด้วย ซึ่งเงินบำเหน็จบำนาญนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี พอสรุปได้ว่าเงินค่าตอบแทนข้าราชการนี้ แต่ละปีมีเป็นจำนวนมากนับเป็นภาระหนักในคานงบประมาณ จึงไม่อาจปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการให้สูงกว่านี้ได้ แต่คณะรัฐมนตรีก็เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอัตราเงินเดือนใหม่ให้เหมาะสม จึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนเพื่อพิจารณาอัตราเงินเดือนของข้าราชการทุกฝ่ายทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน

ผลเสียของการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

การปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ มิได้คำนึงถึงแนวความคิด (concept) ในการกำหนดค่าตอบแทนประการอื่นนอกจากหลักความสามารถของรัฐบาลที่จะจ่ายเงินเดือนข้าราชการเป็นประการสำคัญ จึงอาจกล่าวได้ว่า การปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนครั้งนี้ มีผลเสียต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ๔ ประการ คือ ผลเสียในด้านขวัญประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ เกิดปัญหาคอร์รัปชันในราชการ และทำให้ราชการไม่สามารถจูงใจผู้มีวิชาชีพ (Professional) เช่น วิศวกร แพทย์ นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น สมัครเข้ารับราชการ

๑. ขวัญ

ข้าราชการเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมาย แต่การที่

^{๒๒} จากการสัมภาษณ์ นายไสรจ สุนทรพิฑูต อธิบดีเลขาธิการคณะกรรมการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๗ วันที่สัมภาษณ์ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๑๒

ข้าราชการจะอุทิศกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาเพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อ
 ข้าราชการมีขวัญดี แต่การปรับปรุงอัตราเงินเดือนในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ นั้น ทำให้ข้าราชการเสียขวัญ
 เพราะทราบว่าตนถูกรัฐบาลลดกว่าขึ้นเงินเดือนให้ตามค่าครองชีพที่สูงขึ้น แต่ตามความเป็นจริงนั้น
 ข้าราชการได้รับการขึ้นเงินเดือนในปีแรก ๆ แต่ถูกลดเงินเดือนในปีต่อ ๆ ไป ซึ่งเป็นอุปสรรคกับค่า
 ครองชีพที่สูงขึ้นทุกปี ดังนั้นการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนั้นจึงมิใช่เป็นการเพิ่มเงินเดือนโดยแท้
 จริง ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๕ นี้ว่า ข้าราชการรับราชการนานเท่าไร ข้าราชการก็จะถูกลด
 เงินเดือนเพิ่มขึ้นทุกที

ตารางที่ ๕ บัญชีอัตราเงินเดือนปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เสมือนเป็นการลดเงินเดือนข้าราชการ

ปีงบประมาณ	เงินเดือนเดิม	เงินเดือนใหม่	เพิ่ม + ลด -
๒๕๑๑	๑,๒๐๐	๑,๓๐๐	+ ๑๐๐
๒๕๑๒	๑,๓๕๐	๑,๘๐๐	+ ๕๐
๒๕๑๓	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	-
๒๕๑๔	๒,๐๕๐	๒,๐๐๐	- ๕๐
๒๕๑๕	๒,๒๐๐	๒,๑๕๐	- ๕๐
๒๕๑๖	๒,๓๕๐	๒,๓๐๐	- ๕๐
๒๕๑๗	๒,๕๐๐	๒,๔๕๐	- ๕๐
๒๕๑๘	๒,๖๕๐	๒,๖๐๐	- ๕๐
๒๕๑๙	๒,๘๐๐	๒,๗๕๐	- ๕๐
๒๕๒๐	๓,๐๐๐	๒,๙๐๐	- ๑๐๐
๒๕๒๑	๓,๒๐๐	๓,๐๕๐	- ๑๕๐
	ฯลฯ		
๒๕๓๖	๘,๐๐๐	๕,๓๐๐	- ๒,๗๐๐

๒. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

การที่ข้าราชการมีรายได้ไม่พอเหมาะกับภาวะความเป็นอยู่ ทำให้ข้าราชการจำเป็นต้องหารายได้ทางอื่นมาจุนเจือ เช่น การสอนหนังสือให้แก่โรงเรียนเอกชนในเวลาราชการ ซึ่งเป็นการคอร์รัปชันเวลาราชการ แม้การสอนเวลาเย็นซึ่งเป็นเวลานอกเวลาราชการก็ตาม ย่อมมีผลเสียต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการทั้งสิ้น เพราะการสอนในเวลาราชการหรือสอนนอกเวลาราชการ แต่ใช้เวลาราชการ เตรียมการสอน และความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานพิเศษ ย่อมทำให้ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร เช่นกรมสรรพากร ถ้าข้าราชการกรมสรรพากรซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรรับทำบัญชีให้แก่บริษัทห้างร้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าการทำบัญชีดังกล่าว ช่วยให้มีบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เสียภาษีน้อยกว่าที่ควร จะเสีย หรือการที่ข้าราชการกรมสรรพากรรับประทานอาหารที่ภัตตาคาร เพียงในทีกลับ โดยไม่ต้องจ่ายเงิน ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่า ข้าราชการกรมสรรพากรจะทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากภัตตาคาร หรือในทีกลับ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความเสียหายจะตกอยู่กับประเทศชาติโดยรวม เพราะรัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เต็มที่เพื่อนำมาพัฒนาประเทศในคานทาง ๆ ได้

๓. เกิดมรดกคอร์รัปชันในราชการ

เป็นที่กล่าวกันโดยทั่วไปว่า ข้าราชการคอร์รัปชัน แท้ยังไม่มีมาตรการใดแก้ปัญหานี้ได้ จนคล้ายกันว่าคอร์รัปชันเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาในราชการ การคอร์รัปชันมีตั้งแต่ขนาดเล็กน้อย เช่น คินสอด ยางลม กระจกษา ซึ่งเป็นคอร์รัปชันของข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งความยากจนทำให้ของคอร์รัปชันสิ่งของดังกล่าวไปให้บุตรธิดาใช้ในการศึกษา ส่วนข้าราชการชั้นสูงก็อาจใช้อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ในทางมิชอบ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่อยู่ในวงงานของราชการอยู่ในขณะนี้*

๔. ทำให้อาชีพรับราชการไม่สามารถจูงใจผู้มีวิชาชีพ (Professional) บางสาขา เช่นวิศวกร แพทย์ พยาบาล เป็นต้น ให้เข้ารับราชการและคงอยู่ในราชการ

การที่อัตราเงินเดือนข้าราชการต่ำ ทำให้ไม่อาจจูงใจผู้มีวิชาชีพบางสาขา เช่น วิศวกร แพทย์ พยาบาล ให้เข้ารับราชการ และคงอยู่ในราชการ จากการสำรวจของสำนักงาน

* รายงานการวิจัยของสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่องปัญหาข้าราชการคอร์รัปชัน ไม่เป็นที่เปิดเผย

ก.พ. พบว่าในปีงบประมาณ ๒๕๑๔ มีอัตราว่างสำหรับบรรจุวิศวกร ๓๘๘ อัตรา ในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ มีอัตราว่างสำหรับบรรจุแพทย์ ๙๐๔ อัตรา จากสถิติของกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีพยาบาลรับราชการในประเทศ ๗,๕๕๕ คน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เหลือเพียง ๗,๐๘๘ คน และจากรายงานการศึกษาเกี่ยวกับแพทย์และพยาบาลไปต่างประเทศของกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่าในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๒ แพทย์ไปทำงานในต่างประเทศ ๒,๑๖๕ คน กลับประเทศไทย ๕๘๗ คน พยาบาลไปทำงานต่างประเทศ ๑,๕๘๖ คน กลับประเทศไทย ๔๔๓ คน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาสำคัญยิ่งปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ก็คือปัญหาขาดแคลนแพทย์และพยาบาล ซึ่งมีผลมาจากการกำหนดอัตราเงินเดือนของทางราชการ*

ผลการปรับปรุงอัตราเงินเดือนต่อข้าราชการแต่ละชั้น

การปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ นี้ ข้าราชการบางชั้นได้ประโยชน์มาก ข้าราชการบางชั้นเสียประโยชน์บ้าง และข้าราชการบางชั้นเสียประโยชน์มาก ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ข้าราชการชั้นจัตวา

ข้าราชการชั้นจัตวา ซึ่งเป็นข้าราชการส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๒๓ ได้ประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งมากที่สุด กล่าวคือ ได้ประโยชน์จากการปรับอัตราเงินเดือนชั้นต้น ๔๕๐ บาท เป็น ๕๔๐ บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ และลดการเพิ่มเงินเดือนของชั้นจัตวาเท่ากับร้อยละ ๒๘.๖๔

นอกจากนี้อัตราเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นแต่ละชั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ส่วนใหญ่ เพิ่มมากกว่าบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม และการขยายชั้นจากบัญชีอัตราเงินเดือนซึ่งมี ๑๖ ชั้น เป็น ๒๐ ชั้นนี้ ทำให้ข้าราชการชั้นจัตวาติดชั้นเขาไปอีก ๔ ปี ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ ๖ และกราฟ

* รายละเอียดคู่มือวิธีการแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ของสภาวิชาชีพแห่งชาติ และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ.

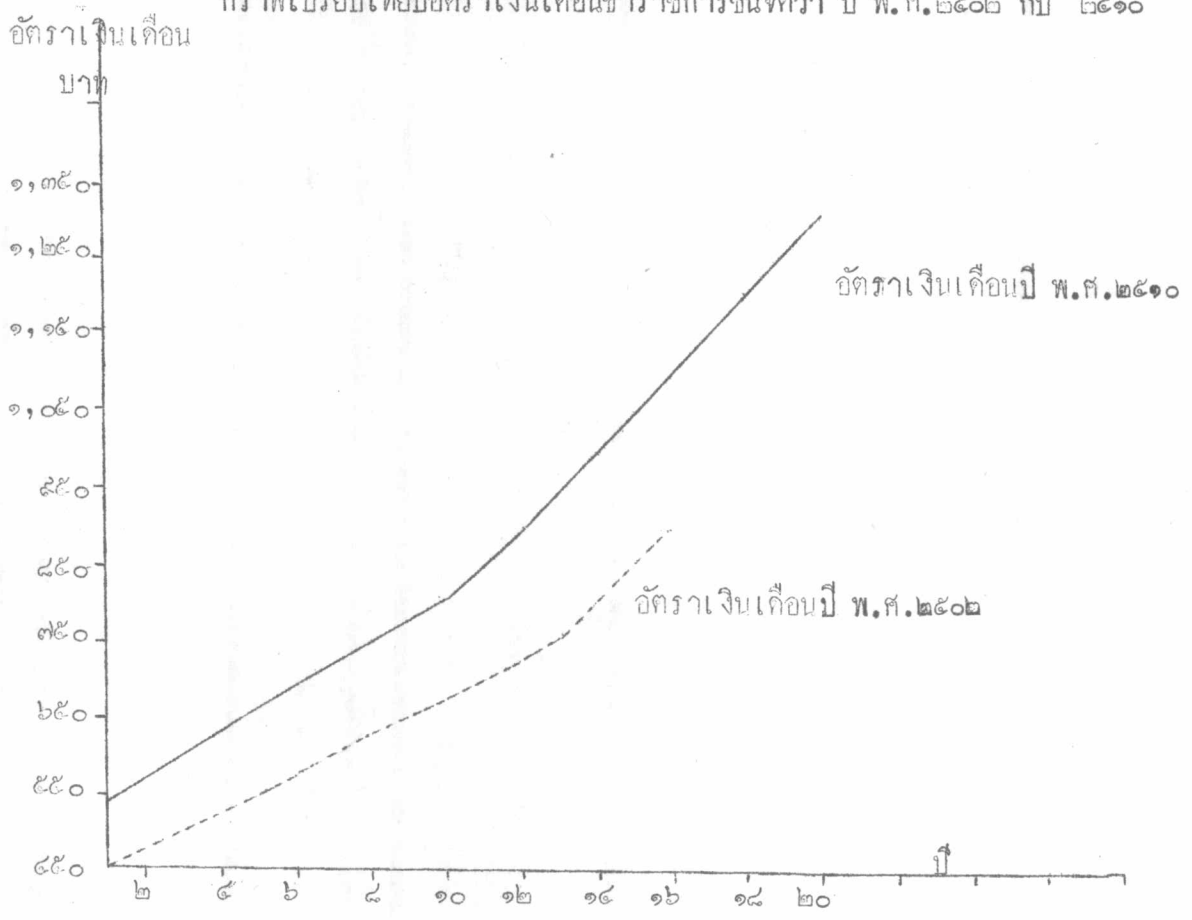
^{๒๓} สำนักงาน ก.พ., อัตราค่าจ้างข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ ๒๕๑๐ (พระนคร: ๒๕๑๑), เอกสารโรเนียว, หน้า ๑.

เปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตวาปี พ.ศ.๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบจำนวนชั้น เงินเพิ่มแต่ละชั้นของข้าราชการชั้นจัตวา ตามบัญชี
อัตราเงินเดือนปี พ.ศ.๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

ปี พ.ศ.๒๕๐๒				ปี พ.ศ.๒๕๑๐			
ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเดือนเพิ่มต่อปี		ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเดือนเพิ่มต่อปี	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ			จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑	๔๕๐	๒๕	๕.๕๖	๑	๕๔๐	๓๐	๕.๕๖
๒	๔๗๕	๒๕	๕.๒๖	๒	๕๗๐	๓๐	๕.๒๖
๓	๕๐๐	๒๕	๕.๐๐	๓	๖๐๐	๓๐	๕.๐๐
๔	๕๒๕	๒๕	๔.๗๖	๔	๖๓๐	๓๐	๔.๗๖
๕	๕๕๐	๒๕	๔.๕๔	๕	๖๖๐	๓๐	๔.๕๔
๖	๕๗๕	๒๕	๔.๓๕	๖	๖๙๐	๓๐	๔.๓๕
๗	๖๐๐	๒๕	๔.๑๗	๗	๗๒๐	๓๐	๔.๑๗
๘	๖๒๕	๒๕	๔.๐๐	๘	๗๕๐	๓๐	๔.๐๐
๙	๖๕๐	๒๕	๓.๘๔	๙	๗๘๐	๓๐	๓.๘๔
๑๐	๖๗๕	๒๕	๓.๗๐	๑๐	๘๑๐	๔๐	๔.๙๔
๑๑	๗๐๐	๒๕	๓.๕๗	๑๑	๘๕๐	๕๐	๕.๘๘
๑๒	๗๒๕	๒๕	๓.๔๕	๑๒	๘๐๐	๕๐	๕.๕๖
๑๓	๗๕๐	๕๐	๖.๖๗	๑๓	๘๕๐	๕๐	๕.๖๖
๑๔	๘๐๐	๕๐	๖.๒๕	๑๔	๑,๐๐๐	๕๐	๕.๐๐
๑๕	๘๕๐	๕๐	๕.๘๘	๑๕	๑,๐๕๐	๕๐	๔.๗๖
๑๖	๙๐๐	-	-	๑๖	๑,๑๐๐	๕๐	๔.๕๔
				๑๗	๑,๑๕๐	๕๐	๔.๓๕
				๑๘	๑,๒๐๐	๕๐	๔.๒๕
				๑๙	๑,๒๕๐	๕๐	๔.๐๐
				๒๐	๑,๓๐๐	-	-

กราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตวา ปี พ.ศ.๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

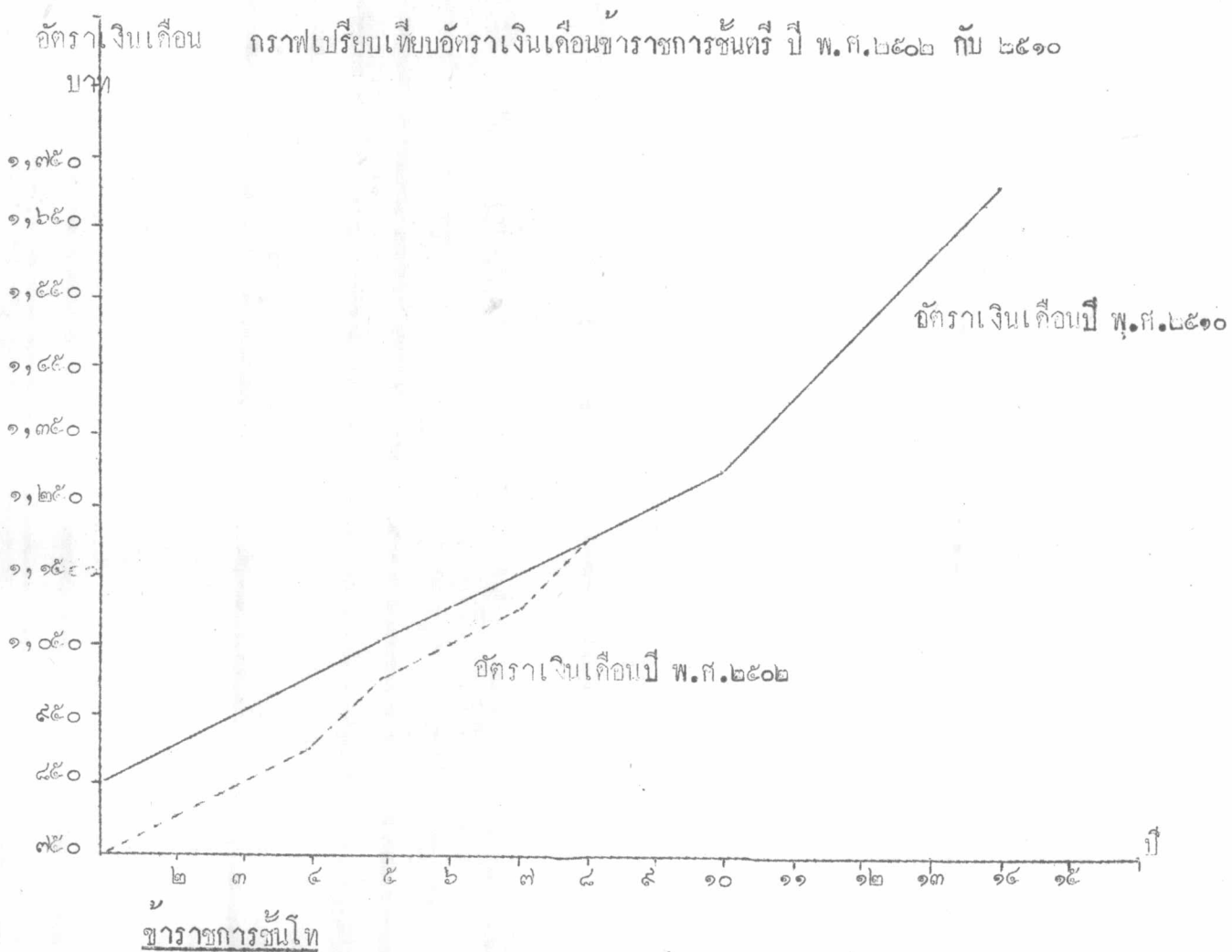
ข้าราชการชั้นตรี

ข้าราชการชั้นตรี ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๒๒ ส่วนใหญ่ได้ประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนอันเนื่องมาจากการปรับอัตราเงินเดือนขั้นตนจาก ๙๕๐ บาท เป็น ๘๕๐ บาท เท่ากับได้รับเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๓๓ และเกิดการเพิ่มเงินเดือนของข้าราชการชั้นตรี - ร้อยละ ๑๐.๑๘ นอกจากนั้นการขยายขั้นเงินเดือนจากเดิม ๘ ขั้น เป็น ๑๕ ขั้น ทำให้ข้าราชการชั้นตรีที่คิดขั้นขึ้นไป ๗ ปี ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในตารางที่ ๗ และกราฟแสดงการเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นตรีปี พ.ศ.๒๕๐๒ กับ พ.ศ.๒๕๑๐

๒๘ สำนักงาน ก.พ., อัตรากำลังข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๑๐ (พระนคร: ๒๕๑๑), เอกสารโรเนียว, หน้า ๑.

ตารางที่ ๗ เปรียบเทียบจำนวนชั้น เงินเพิ่มแต่ละชั้น ของข้าราชการชั้นตรี ตามบัญชี
อัตราเงินเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

พ.ศ. ๒๕๐๒				พ.ศ. ๒๕๑๐			
ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี		ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ			จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑	๓๕๐	๕๐	๒.๒๗	๑	๔๕๐	๕๐	๕.๘๘
๒	๔๐๐	๕๐	๒.๒๕	๒	๕๐๐	๕๐	๕.๕๖
๓	๔๕๐	๕๐	๕.๘๘	๓	๕๕๐	๕๐	๕.๒๖
๔	๕๐๐	๑๐๐	๑๑.๑๑	๔	๑,๐๐๐	๕๐	๕.๐๐
๕	๑,๐๐๐	๕๐	๕.๐๐	๕	๑,๐๕๐	๕๐	๔.๗๖
๖	๑,๐๕๐	๕๐	๔.๗๖	๖	๑,๑๐๐	๕๐	๔.๕๕
๗	๑,๑๐๐	๑๐๐	๙.๐๙	๗	๑,๑๕๐	๕๐	๔.๓๕
๘	๑,๒๐๐	-	-	๘	๑,๒๐๐	๕๐	๔.๒๕
				๙	๑,๒๕๐	๕๐	๔.๐๐
				๑๐	๑,๓๐๐	๑๐๐	๗.๖๙
				๑๑	๑,๔๐๐	๑๐๐	๖.๑๔
				๑๒	๑,๕๐๐	๑๐๐	๖.๖๗
				๑๓	๑,๖๐๐	๑๐๐	๖.๒๕
				๑๔	๑,๗๐๐	๑๐๐	๕.๘๘
				๑๕	๑,๘๐๐	-	-

ข้าราชการชั้นโทซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๑๒ นั้น ซึ่งเฉลี่ยการเพิ่มเงินเดือนร้อยละ ๘.๕๘ ส่วนหนึ่งจะได้ประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้ และส่วนหนึ่งเสียประโยชน์ กล่าวคือ การปรับอัตราเงินเดือนขั้นตนจาก ๑,๒๐๐ บาท เป็น ๑,๓๐๐ บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๓๓ และขึ้นเงินเดือนต่อ ๆ มาสูงกว่าเดิมจนถึงขั้น ๑,๗๕๐ บาท จากขั้น ๑,๗๕๐ บาทขึ้นไป อัตราเงินเดือนที่ปรับปรุงใหม่จะเป็นการลดอัตราเงินเดือนดังตารางที่ ๘

๒๕ สำนักงาน ก.พ., อัตราค่าจ้างข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ ๒๕๑๐, (พระนคร: ๒๕๑๑), เอกสารโรเนียว, หน้า ๑

ตารางที่ ๘ แสดงการลดเงินเดือนของข้าราชการชั้นโทบางชั้น เปรียบเทียบระหว่างบัญชี
อัตราเงินเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

ปี พ.ศ. ๒๕๐๒	ปี พ.ศ. ๒๕๑๐	ลด
๒ ชั้น ๒, ๐๕๐	๒ ชั้น ๒, ๐๐๐	๕๐
๒ ชั้น ๒, ๒๐๐	๒ ชั้น ๒, ๑๕๐	๕๐
๒ ชั้น ๒, ๓๕๐	๒ ชั้น ๒, ๓๐๐	๕๐
๒ ชั้น ๒, ๕๐๐	๒ ชั้น ๒, ๔๕๐	๕๐
๒ ชั้น ๒, ๖๕๐	๒ ชั้น ๒, ๖๐๐	๕๐

นอกจากนี้บัญชีอัตราเงินเดือนปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ขยายจาก ๑๒ ชั้นเป็น ๑๕ ชั้น และขยาย
อัตราเงินเดือนชั้นสูงสุดจาก ๒, ๖๕๐ บาท เป็น ๓, ๐๕๐ บาท ซึ่งมีผลให้ข้าราชการชั้นโทติดชั้นข
ลง ๓ ปี ซึ่งปรากฏรายละเอียดในตารางที่ ๘ และกราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้น
โทปี พ.ศ. ๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

ข้าราชการชั้นเอก

ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๒๖ นั้น ได้รับการปรับอัตราเงิน
เดือนชนตนจาก ๒, ๖๕๐ บาท เป็น ๒, ๗๕๐ บาท เท่ากับเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๗๗ และการปรับปรุง
อัตราเงินเดือนชั้นเอกนี้ปรากฏว่า โดยส่วนรวมแล้ว เป็นการลดอัตราเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ ๑.๓๖
(- ๑.๓๖) แต่การปรับปรุงอัตราเงินเดือนชั้นเอกนี้มีผลดี คือการขยายอัตราเงินเดือนจาก ๘ ชั้น

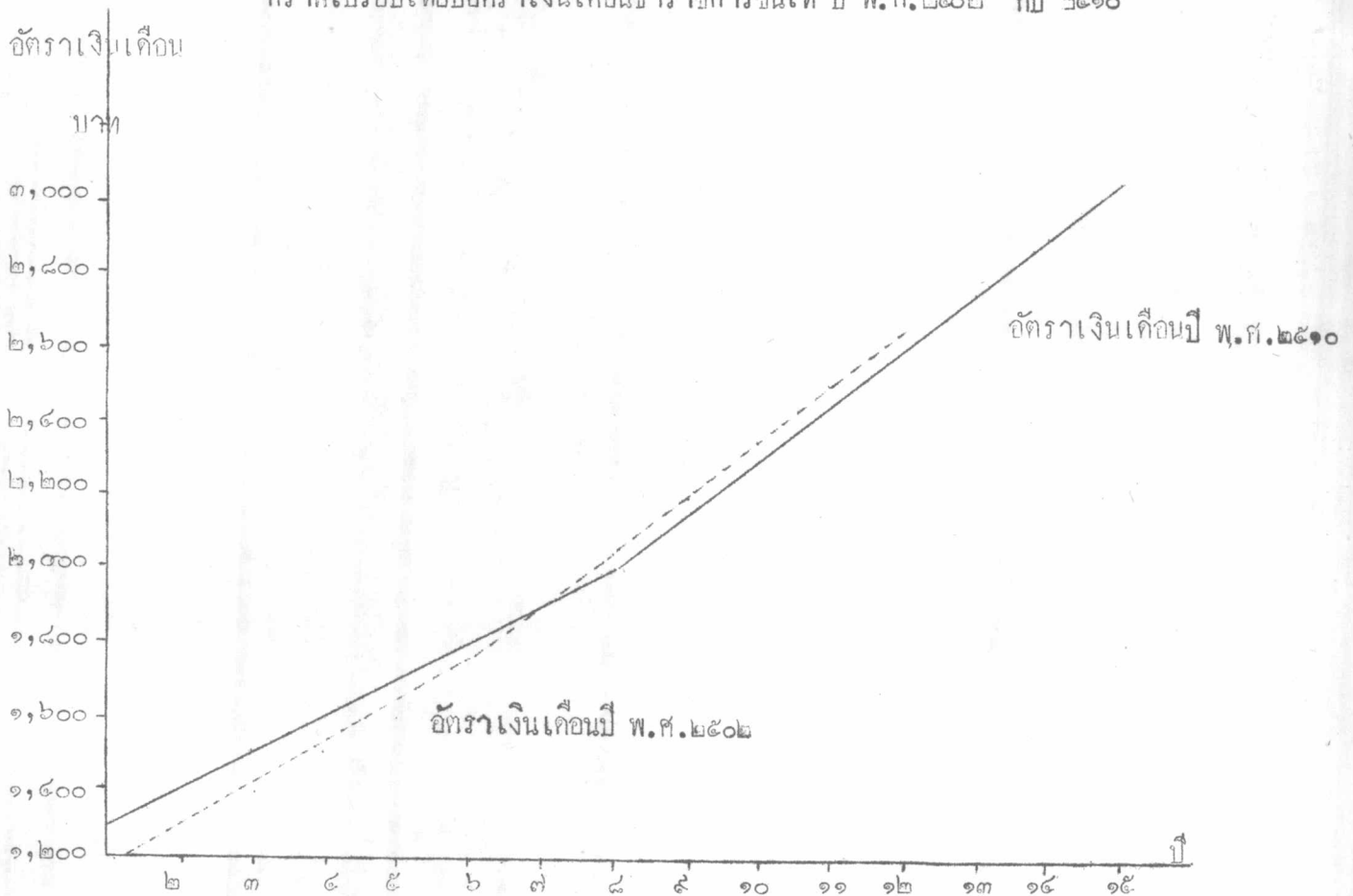
๒๖
สำนักงาน ก.พ., อัตราค่าตั้งข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ ๒๕๑๐ (พระนคร :
๒๕๑๑), เอกสารโรเนียว, หน้า ๑.

ตารางที่ ๕ เปรียบเทียบจำนวนชั้นเงินเดือนเพิ่มแต่ละชั้น ของข้าราชการชั้นโทตาม
บัญชีอัตราเงินเดือน ปี พ.ศ.๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

ปี พ.ศ.๒๕๐๒				ปี พ.ศ.๒๕๑๐			
ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี		ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ			จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑	๑,๒๐๐	๑๐๐	๘.๓๓	๑	๑,๓๐๐	๑๐๐	๗.๖๙
๒	๑,๓๐๐	๑๐๐	๗.๖๙	๒	๑,๔๐๐	๑๐๐	๗.๑๔
๓	๑,๔๐๐	๑๐๐	๗.๑๔	๓	๑,๕๐๐	๑๐๐	๖.๖๗
๔	๑,๕๐๐	๑๐๐	๖.๖๗	๔	๑,๖๐๐	๑๐๐	๖.๒๕
๕	๑,๖๐๐	๑๐๐	๖.๒๕	๕	๑,๗๐๐	๑๐๐	๕.๘๘
๖	๑,๗๐๐	๑๕๐	๘.๘๒	๖	๑,๘๐๐	๑๐๐	๕.๕๖
๗	๑,๘๐๐	๑๕๐	๘.๓๓	๗	๑,๙๐๐	๑๐๐	๕.๒๖
๘	๒,๐๕๐	๑๕๐	๗.๓๑	๘	๒,๐๐๐	๑๐๐	๕.๐๐
๙	๒,๒๐๐	๑๕๐	๖.๘๒	๙	๒,๑๕๐	๑๕๐	๖.๙๘
๑๐	๒,๓๕๐	๑๕๐	๖.๓๘	๑๐	๒,๓๐๐	๑๕๐	๖.๕๒
๑๑	๒,๕๐๐	๑๕๐	๖.๐๐	๑๑	๒,๔๕๐	๑๕๐	๖.๑๒
๑๒	๒,๖๕๐	-	-	๑๒	๒,๖๐๐	๑๕๐	๕.๗๗
				๑๓	๒,๗๕๐	๑๕๐	๕.๔๕
				๑๔	๒,๙๐๐	๑๕๐	๕.๑๗
				๑๕	๓,๐๕๐	-	-

กราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นโท ปี พ.ศ.๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

เป็น ๑๕ ชั้น โดยกำหนดให้อัตราขั้นสูงสุด ๔,๓๐๐ บาท เป็น ๕,๐๐๐ บาท ทำให้ข้าราชการที่ไม่
มีโอกาสได้เลื่อนเป็นชั้นพิเศษ ได้รับเงินเดือนสูงขึ้น ๗๐๐ บาท ผลการปรับปรุงอัตราเงินเดือนชั้น
เอกในรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ ๑๐ และกราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอก
ปี ๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

ข้าราชการชั้นพิเศษ

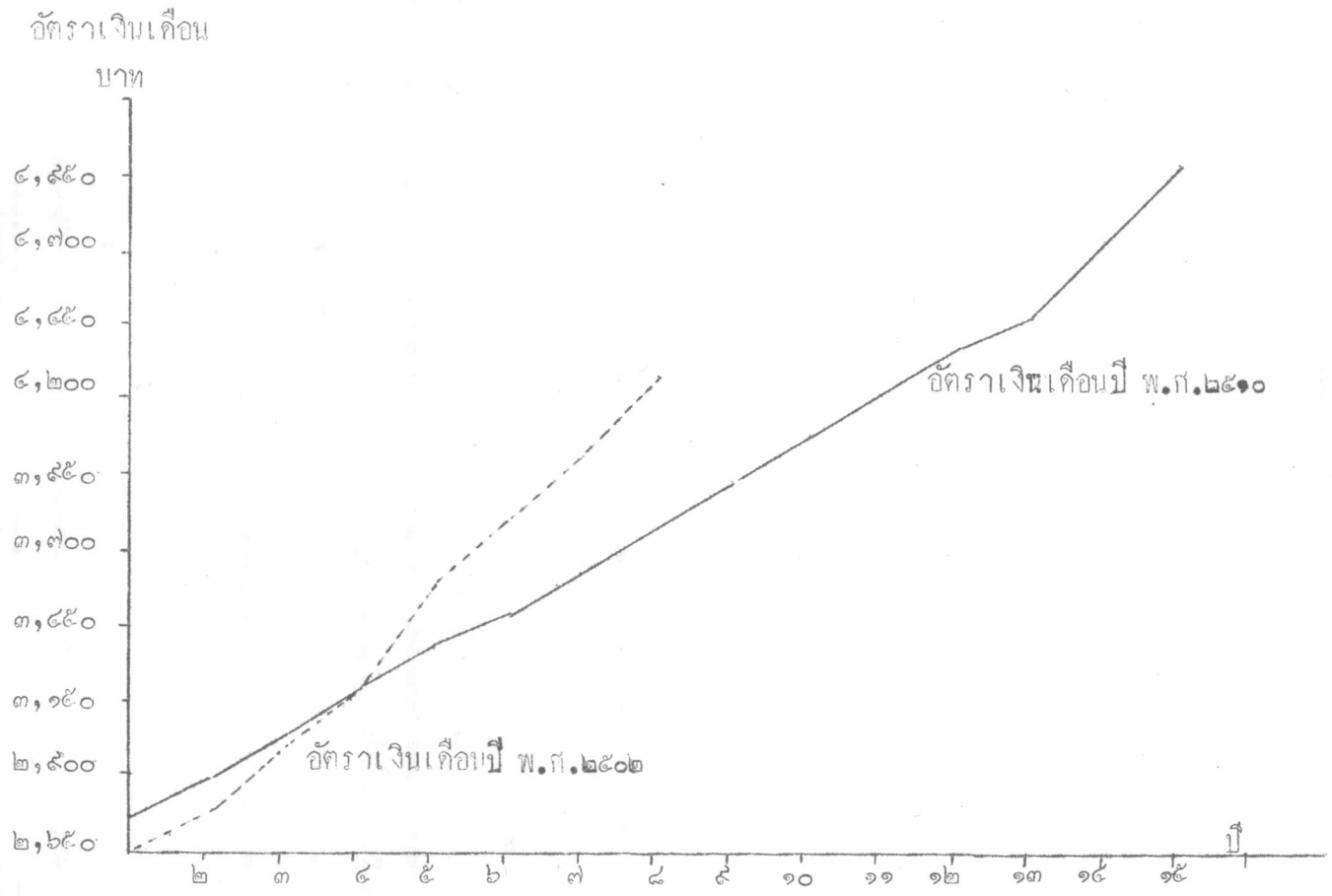
ข้าราชการชั้นพิเศษซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๒๗ เสียประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงิน

๒๗
สำนักงาน ก.พ., อัตราค่าจ้างข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ ๒๕๑๐ (พระนคร :
๒๕๑๑), เอกสารโรเนียว, หน้า ๑.

ตารางที่ ๑๐ เปรียบเทียบจำนวนชั้น เงินเพิ่มแต่ละชั้นของข้าราชการชั้นเอก ความบัญชี
อัตราเงินเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

พ.ศ. ๒๕๐๒				พ.ศ. ๒๕๑๐			
ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี		ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มต่อปี	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ			จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑	๒,๒๕๐	๑๕๐	๕.๖๖	๑	๒,๓๕๐	๑๕๐	๕.๕๕
๒	๒,๘๐๐	๒๐๐	๗.๑๔	๒	๒,๙๐๐	๑๕๐	๕.๑๗
๓	๓,๐๐๐	๒๐๐	๖.๖๗	๓	๓,๐๕๐	๑๕๐	๔.๙๒
๔	๓,๒๐๐	๒๐๐	๖.๒๕	๔	๓,๒๐๐	๑๕๐	๔.๖๙
๕	๓,๖๐๐	๔๐๐	๑๑.๑๑	๕	๓,๓๕๐	๑๕๐	๔.๔๘
๖	๓,๘๐๐	๒๐๐	๕.๒๖	๖	๓,๕๐๐	๑๕๐	๔.๒๙
๗	๔,๐๐๐	๓๐๐	๗.๕๐	๗	๓,๖๕๐	๑๕๐	๔.๑๑
๘	๔,๓๐๐	-	-	๘	๓,๘๐๐	๑๕๐	๓.๙๕
				๙	๓,๙๕๐	๑๕๐	๓.๗๙
				๑๐	๔,๑๐๐	๑๕๐	๓.๖๖
				๑๑	๔,๒๕๐	๑๕๐	๓.๕๓
				๑๒	๔,๔๐๐	๒๐๐	๔.๕๕
				๑๓	๔,๖๐๐	๒๐๐	๔.๓๕
				๑๔	๔,๘๐๐	๒๐๐	๔.๑๗
				๑๕	๕,๐๐๐	-	-

กราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอก ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

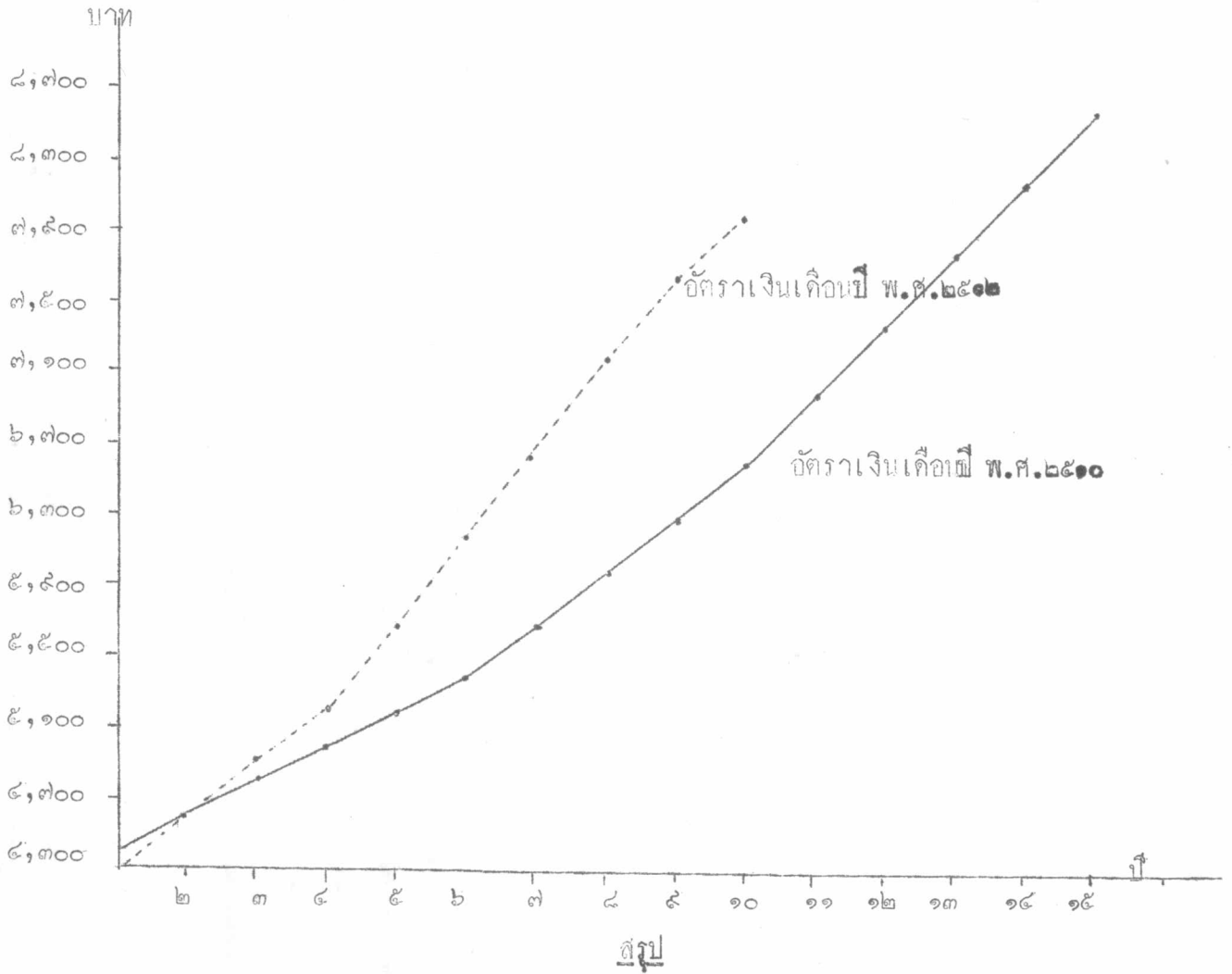
เดือนครั้งมากที่สุด คือ ผลของการปรับปรุงทำให้ข้าราชการชั้นพิเศษถูกลดเงินเดือนร้อยละ ๖.๘๘ (- ๖.๘๘) และอัตราเงินเดือนแต่ละขั้นส่วนใหญ่ลดลง ซึ่งผลคือเพียงเพิ่มอัตราเงินเดือนขั้นต้น จาก ๔,๓๐๐ บาท เป็น ๔,๕๐๐ บาท เท่ากับได้เงินเดือนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๓๒ และขยายขั้น จาก ๑๐ ขั้น เป็น ๑๕ ขั้น และอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ๘,๐๐๐ บาท เป็น ๘,๖๐๐ บาท ซึ่งปรากฏรายละเอียดในตารางที่ ๑๑ และกราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

ตารางที่ ๑๑ เปรียบเทียบจำนวนชั้น เงินเพิ่มแต่ละชั้น ของข้าราชการชั้นพิเศษ ตาม
บัญชีอัตราเงินเดือน ปี พ.ศ.๒๕๐๒ และ ๒๕๑๐

ปี พ.ศ. ๒๕๐๒				ปี พ.ศ. ๒๕๑๐			
ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มทอปี		ชั้น	อัตราเงินเดือน	เงินเพิ่มทอปี	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ			จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑	๔,๓๐๐	๓๐๐	๖.๙๘	๑	๔,๔๐๐	๒๐๐	๔.๕๕
๒	๔,๖๐๐	๓๐๐	๖.๕๒	๒	๔,๖๐๐	๒๐๐	๔.๓๕
๓	๔,๙๐๐	๓๐๐	๖.๑๒	๓	๔,๘๐๐	๒๐๐	๔.๑๖
๔	๕,๒๐๐	๕๐๐	๙.๖๑	๔	๕,๐๐๐	๒๐๐	๔.๐๐
๕	๕,๕๐๐	๕๐๐	๙.๐๙	๕	๕,๒๐๐	๒๐๐	๓.๘๕
๖	๖,๒๐๐	๕๐๐	๘.๐๖	๖	๕,๔๐๐	๓๐๐	๕.๕๖
๗	๖,๗๐๐	๕๐๐	๗.๔๖	๗	๕,๖๐๐	๓๐๐	๕.๓๖
๘	๗,๒๐๐	๔๕๐	๖.๒๕	๘	๖,๐๐๐	๓๐๐	๕.๐๐
๙	๗,๖๕๐	๓๕๐	๔.๕๗	๙	๖,๓๐๐	๓๐๐	๔.๗๖
๑๐	๘,๐๐๐	-	-	๑๐	๖,๖๐๐	๔๐๐	๖.๐๖
				๑๑	๗,๐๐๐	๔๐๐	๕.๗๑
				๑๒	๗,๔๐๐	๔๐๐	๕.๔๐
				๑๓	๗,๘๐๐	๔๐๐	๕.๑๓
				๑๔	๘,๒๐๐	๔๐๐	๔.๘๗
				๑๕	๘,๖๐๐	-	-

อัตราเงินเดือน

กราฟเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ ปี พ.ศ.๒๕๐๒ กับ ๒๕๑๐

เหตุผลที่กล่าวอ้างในการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๐ คือ อัตราเงินเดือนที่ใช้อยู่เดิมไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันว่าไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นมานับแต่ได้มีการกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำไว้ ๔๕๐ บาท เมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๕ แต่การปรับปรุงอัตราเงินเดือนในปี พ.ศ.๒๕๑๐ นั้นเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการประกอบด้วยถูกจำกัดในเรื่องงบประมาณ การปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนั้นจึงไม่ทันกับค่าครองชีพ จึงมีผลเสียต่อการบริหารราชการแผ่นดิน คือ ผลเสียในด้านขวัญของข้าราชการ ผลเสียในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ เกิดปัญหาคอร์รัปชันในราชการ และทำให้ราชการไม่สามารถดึงดูดใจผู้มีวิชาชีพ เช่น วิศวกร แพทย์ นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น สมัครเข้ารับ

ราชการ นอกจากนั้นการปรับปรุงอัตราเงินเดือนครั้งนี้ไม่เป็นธรรม คือ ข้าราชการบางชั้นได้ประโยชน์มาก ข้าราชการบางชั้นบางกลุ่มเสียประโยชน์ กล่าวคือ ข้าราชการชั้นจัตวาซึ่งเป็นข้าราชการส่วนใหญ่ได้ประโยชน์จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนมากที่สุดประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง คือมีการเพิ่มอัตราเงินเดือนขั้นต้นของข้าราชการแต่ละชั้น แต่การเพิ่มอัตราเงินเดือนขั้นต้นของข้าราชการแต่ละชั้นนั้น อาจกล่าวได้ว่าไม่เป็นธรรม เพราะข้าราชการชั้นจัตวาได้เพิ่มอัตราเงินเดือนขั้นต้นร้อยละ ๒๐ แต่ข้าราชการชั้นตรีได้เพิ่มอัตราขั้นต้นร้อยละ ๑๓.๓๓ ข้าราชการชั้นโทได้เพิ่มอัตราขั้นต้นร้อยละ ๘.๓๓ ข้าราชการชั้นเอกได้เพิ่มอัตราขั้นต้นร้อยละ ๓.๗๗ และข้าราชการชั้นพิเศษได้เพิ่มอัตราขั้นต้นร้อยละ ๒.๓๒ แต่เมื่อได้ศึกษาถึงการเพิ่มอัตราเงินเดือนทุกชั้นของข้าราชการแต่ละชั้นแล้วพบว่า ข้าราชการชั้นจัตวาได้รับการเพิ่มเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ ๒๕.๖๔ ข้าราชการชั้นตรีได้รับการเพิ่มเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๑๘ ชั้นโทการเพิ่มเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ ๘.๕๕ แต่ข้าราชการชั้นเอกถูกลดเงินเดือนร้อยละ ๑.๓๒ และข้าราชการชั้นพิเศษถูกลดเงินเดือนร้อยละ ๒.๘๘ และการขยายชั้นจากเดิม ๔๗ ชั้น เป็น ๕๗ ชั้น ทำให้ข้าราชการมีหวังความก้าวหน้าในตำแหน่งราชการหมดกำลังใจ แท้ผลดีสำหรับข้าราชการที่ไม่มีหนทางก้าวหน้า คือทำให้คิดขุ่นชาลง แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดขึ้นเงินเดือนไว้ ๕๗ ชั้น นั้นวามากเกินไป เพราะถ้าข้าราชการเริ่มรับราชการตั้งแต่นั้นจัตวา และมีโอกาสก้าวหน้าในราชการโดยไม่คิดชั้น ก็ไม่มีโอกาสได้รับเงินเดือนขึ้นสูงสุดก่อนครบเกษียณอายุ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นผลดีแก่ข้าราชการชั้นจัตวามากที่สุด รองลงมาได้แก่ข้าราชการชั้นตรี บัญชีอัตราเงินเดือนปี พ.ศ. ๒๕๑๐ นี้ยังไม่เหมาะสมกับภาวะความเป็นอยู่ของข้าราชการ ซึ่งจะเห็นได้จากบทที่ว่าควยอัตราเงินเดือนข้าราชการกับภาวะความเป็นอยู่ของข้าราชการ